

Panelna razprava na 19. Blejskem strateškem forumu z udeležbo ministrice Fajon / Avtor: Tadej Kreft

Najmanjši skupni imenovalec svetovnega reda je lahko samo eden – mir.

Tanja Fajon
ministrica za zunanje in evropske zadeve

UVODNIK

Drage bralke, dragi bralci,

skok v september v diplomaciji vedno pomeni tudi hiter prehod med »diplomatskim avgustom«, ko je diplomatsko dogajanje po vsem svetu v nekoliko nižji prestavi, in ponovnim zagonom urejanja mednarodnih razmerij. V Sloveniji september tradicionalno dodatno začnimo z mednarodno konferenco Blejski strateški forum, ki postaja iz leta v leto bolj prepoznavna, bolj obiskana in bolj vsebinska. V tokratni številki objavljamo le krajši povzetek obsežnega in pestrega dogajanja 2. in 3. septembra na Bledu, ki je potekalo pod naslovom Svet vzporednih realnosti. Gastje so razmišljali o marsičem: od globalnih posledic mega volilnega leta 2024 do demokratizacije kibernetnega prostora, od pripravljenosti na prihodnost do izzivov globalnega sodelovanja in solidarnosti. Vsem, ki bi se radi še bolj poglobili v posamezne vsebine, priporočamo ogled posnetkov razprav, ki so objavljeni na spletu.

Tokratni september pa ne mineva tudi samo v duhu priprav na »visoki teden« letnega zasedanja Generalne skupščine OZN. Slovenija je dobro pripravljena zagrizla v prvega od velikih izzivov svojega članstva v Varnostnem svetu OZN, in sicer v predsedovanje temu organu, ki je na vrsti ta mesec. Dejstvo, da časovno sovpada z dnevi, ko se v New Yorku mudi »praktično ves svet«, dela zalogaj še toliko bolj zajeten. A izzivov se ne bojimo, piše vodja Projektna skupine za Varnostni svet Matej Marn.

O enem obsežnejših prednostnih področij delovanja slovenske zunanje politike razmišlja kolegica Mateja Grašek – mednarodno humanitarno pravo (MHP) se nanaša oz. se uporablja v marsikateri domeni, na katero morda ne bi niti pomislili. Slovenija poskuša MHP obravnavati celostno in horizontalno, torej ga vpenjati v številna druga prednostna tematska področja.

Predstavljamo vam tudi Jožefa Schwegla, vplivnega slovenskega diplomata v času Avstro-Ogrske monarhije, o promocijskem delu naše diplomatske mreže pa lahko tokrat berete v prispevku veleposlaništva v Beogradu o tamkajšnjih dnevih slovenskega filma.

Prijetno branje in lepo jesen!

Veleposlanica Sabina Stadler Repnik, odgovorna urednica

VSEBINA

-19. Blejski strateški forum (2. in 3. september 2024)

-Slovenija in predsedovanje Varnostnemu svetu Združenih narodov

-Razmišljamo: Kriza spoštovanja mednarodnega humanitarnege prava

- Bilo je...

- DKP - tokrat izbrano

- Zadnja stran

MEDNARODNA KONFERENCA BLEJSKI STRATEŠKI FORUM 2024

Na Bledu je 2. in 3. septembra 2024 potekala 19. mednarodna konferenca Blejski strateški forum. Letošnji dogodek je nosil naslov Svet vzporednih realnosti (ang. *A World of Parallel Realities*) in je gostil več kot 2400 udeležencev iz 95 držav. Na 35 razpravah je nastopilo več kot 200 govorcev iz 48 različnih držav.

Konference so se udeležili predsednica države, štirje predsedniki vlad, devet zunanjih ministrov in deset drugih ministrov ter več kot 60 drugih visokih gostov, kar potrjuje, da je Blejski strateški forum vodilna konferenca v srednji in jugovzhodni Evropi. Forum je ponovno dokazal svojo vlogo kot ključno stičišče globalnega dialoga in sodelovanja.

S spodbujanjem odprtih razprav, vključevanjem mladih in ustvarjanjem inovativnih platform za izmenjavo mnenj, kot so »*living library*« in razprave »*fishbowl*«, se forum ne le dotika aktualnih globalnih izzivov, temveč tudi gradi mostove med različnimi družbenimi skupinami in kulturami. Dogodek je s svojo širino in globino ponudil vpogled v ključna vprašanja našega časa ter predstavil rešitve, ki bodo oblikovale prihodnost Evrope in sveta.

Peter Grk, generalni sekretar Blejskega strateškega foruma, je v otvoritvenem nagovoru izrazil globoko prepričanje v moč človečnosti. Z besedami »še verjamem v človeštvo« je določil ton celotnemu dogodku, ki je bil namenjen iskanju rešitev za sodobne globalne izzive z dialogom, sodelovanjem in izmenjavo mnenj. Njegova izjava je odmevala skozi celotno konferenco in služila kot opomnik, da kljub naraščajočim napetostim, geopolitičnim sporom in razdrobljenosti družbenih realnosti ostaja vera v človečnost ključno gonilo pozitivnih sprememb. Grk je poudaril, da Blejski strateški forum ni le prostor za razprave, temveč platforma, ki povezuje različne družbene akterje in spodbuja iskanje skupnih rešitev za boljšo prihodnost.

Od leve proti desni ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon, predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen, predsednik vlade Robert Golob / Avtor: Tadej Kreft

Osrednje tri govornice uvodnega dela konference so bile ministrica za zunanje in evropske zadeve in gostiteljica foruma Tanja Fajon, predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar in predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen.

Ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon je opozorila na razdvojenost, ki botruje konfliktom, in vzporedne resničnosti, ki odražajo realnost trenutnega sveta, ter na prevlado posamičnih interesov. Spomnila je na številne konflikte po svetu in žalostne podobe iz vseh delov sveta – umirajočih ljudi, humanitarnih katastrof in tragedij nepopisnih razsežnosti: »Trenutno je skoraj polovica svetovnih držav – 92 – vpletenih v spopade zunaj svojih meja. Vojna v Ukrajini traja že dve leti in pol. V Tigraju že skoraj štiri leta, v Afganistanu že desetletja, v Sudanu več kot leto dni – da ne omenjamo vseh drugih pozabljenih kriz. Kmalu bo žalostna obletnica še enega izbruha sovražnosti na Bližnjem vzhodu,« je dejala ministrica in dodala: »Letošnji naslov Blejskega strateškega foruma 'Vzporedne realnosti' odraža današnje stanje sveta. Kaže na posledice prelomljenih obljub, razkriva nepoštenost in dvoličnost pri sprejemanju odločitev. Poziva nas k odgovornosti. Zakaj smo prišli do točke, ko so dejanja opisana kot 'brezmočna', 'pomembna, a brez vrednosti' ali 'prazne besede'. Politika in diplomacija morata prevladati nad posamičnimi interesi, ki vodijo k takšnim rezultatom.«

Dotaknila se je slovenskega predsedovanja Varnostnemu svetu Organizacije združenih narodov (OZN) in načel, ki jih bomo kot država zagovarjali, vključno z iskanjem poti iz bližnjevzhodnega konflikta. »Delali bomo kljub občutku nemoči, tudi ko bo veto izglasovan. In če bomo med razpravo slišali 'WCNSF', se bomo še bolj potrudili,« je dejala ob uveljavitvi nove uradne kratic v zdravstvenem besedišču Gaze in razložila njen pomen: »WCNSF stands for Wounded Child, No Surviving Family,« (prevod: ranjen otrok, brez preživele družine) – to vzbuja občutek obupa. »Najmanjši skupni imenovalec svetovnega reda je lahko samo en – mir,« je nagovor sklenila ministrica Fajon.

Nagovor predsednice države Nataše Pirc Musar
Avtor: Boštjan Podlogar, STA

Predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar je spomnila na množico svetovnih pretresov v zadnjih letih: od pandemije, ekstremnih vremenskih pojavov, povezanih s poglobljanjem podnebne krize, vse večje negotovosti glede hrane, svetovne gospodarske in finančne negotovosti, očitnih kršitev Ustanovne listine OZN in mednarodnega prava, nadaljevanja in celo zaostrovanja dolgotrajnih konfliktov ter nastanka novih, pa tudi nespoštovanja človekovih pravic in napada na enakost spolov. »Izzivi, s katerimi se spoprijemamo – ne glede na to, ali so okoljski, geopolitični, gospodarski ali tehnološki – so globalnega pomena in zahtevajo rešitve na svetovni ravni. Dajem jasno zavezo multilateralizmu in spodbujanju duha sodelovanja, ki presega ozke nacionalne interese. In se zavzemam za svet, v katerem lahko vsi ljudje živijo v miru, dostojanstvu in blaginji,« je poudarila Pirc Musar.

Predsednica Evropske komisije Ursula von den Leyen se je osredotočila na pomen močne in enotne Evropske unije v prihodnosti: »EU se v teh časih zaradi razmer na novo postavlja in preoblikuje, skupaj moramo najti nove poti. V dobi geostrateškega rivalstva nam večja EU daje močnejši glas v svetu. Pri tem je ključnega pomena vključitev Zahodnega Balkana v EU. Širitev je naložba v močnejšo in varno Evropo. Sprejemanje odločitev, premik naprej, pomeni prevzeti vodstvo, oblikovati svojo prihodnost, biti gospodar svoje usode. In to je bistvo Evrope. To je duh, ki ga moramo imeti, da bi se spopadli z izzivi razdrobljenega sveta,« je poudarila predsednica von der Leyen.

V uvodnem delu prvega dne je bila podeljena tudi **nagrada ugledne partnerice Blejskega strateškega foruma (»Distinguished Partner Award«)**, ki jo je iz rok predsednika slovenske vlade Roberta Goloba in v priznanje za svoje delo na področju človekovih pravic in boja proti avtoritarizmu v Rusiji prejela Julija Navalna. V govoru je poudarila, kako pomembno je, da mednarodna skupnost nadaljuje z učinkovitim pritiskom na režime, ki kršijo človekove pravice, in poudarila potrebo po skupni strategiji, ki bi pripeljala Rusijo nazaj na pot demokratičnega razvoja. Opozorila je na pomen mednarodnega sodelovanja in solidarnosti pri spopadanju s politično represijo in neenakostjo, kar ostaja ključno za zaščito temeljnih pravic in svoboščin po vsem svetu.

Govor Julije Navalne ob prevzemu nagrade
Avtor: Marko Arandjelović

V pogovoru z ministrico Fajon / Avtor: MZEZ

V panelnih razpravah so bili obravnavani vsi najbolj aktualni izzivi mednarodne skupnosti. Prvi dan so potekali pogovori o vojni v Ukrajini, razmerah v Gazi, prihodnosti Evrope in širitvi EU, gospodarski in industrijski dinamiki ter tehnološki prihodnosti. Na **panelu voditeljev** so o osrednji temi BSF 2024 »Svet vzporednih realnosti« razpravljali predsedniki vlad Slovenije Robert Golob, Hrvaške Andrej Plenković, Albanije Edi Rama in Srbije Miloš Vučević.

Drugi dan foruma je bil namenjen vprašanjem sprave, geopolitičnim varnostnim izzivom, krepitvi odpornosti za neznano prihodnost, boju proti dezinformacijam, energetski in vodni varnosti, zelenemu prehodu, podnebnim spremembam in migracijam. Tradicionalno je potekal tudi panel o turizmu.

Panelna razprava "Preparing for Unknown Futures"
Avtor: Tadej Kreft

Inovativni formati: Pogovori ena na ena in razprave »fishbowl«

Eden pomembnih vidikov letošnjega foruma je bil poudarek na inovativnih formatih, ki so omogočili bolj intenzivne in neposredne razprave ter ponudili platformo za različna in tudi nasprotujoča si mnenja. K poglobljeni razpravi o nekaterih najbolj perečih vprašanih mednarodne skupnosti so prispevali Amal Džadu, svetovalka za zunanje zadeve predsednika palestinske vlade, Cipi Livni, nekdanja izraelska zunanja ministrica, in Gari Kasparov, ruski šahovski velemejster ter dolgoletni opozicijski aktivist in soustanovitelj foruma Svobodna Rusija.

Poseben poudarek je bil tudi na **razpravah »fishbowl«**, ki so udeležencem omogočile aktivno sodelovanje v razpravah majhnih skupin, ki so se osredotočale na določene teme. Ta interaktivni format je ustvaril bolj dinamično in vključujočo atmosfero, kjer so se razprave razvijale neposredno pred očmi udeležencev, ti pa so lahko aktivno sodelovali.

Interaktivna »živa knjižnica« je bila še ena inovacija letošnjega foruma. Udeležencem je omogočila neposredne in osebne pogovore z ljudmi, ki so delili svoje izkušnje o migraciji, begu in integraciji. Med »knjigami« oziroma govorniki so bili posamezniki iz različnih okolij – od ljudi, ki so preživeli vojno in begunsko pot, do strokovnjakov, ki se ukvarjajo z migracijskimi politikami na globalni ravni. Ta edinstvena oblika razprav je udeležencem omogočila, da so pridobili neposreden vpogled v izzive in težave, s katerimi se soočajo migranti, pa tudi v kompleksnost vodenja migracijske politike.

"Fishbowl" razprave
Avtor: Marko Vitas

Glasba kot povezovalni element: Razprava »Night Owl« in koncert

Blejski strateški forum je tradicionalno znan po tem, da združuje formalne razprave z umetniškimi programom. Letos sta **koncert »Night Owl« in razprava** usmerila poseben poudarek na sodelovanje med različnimi kulturami in narodi. Skupni nastop izraelskega glasbenika Šaharja Živa in palestinske sopranistke Nur Darviš je simboliziral moč glasbe kot povezovalnega elementa. Poleg njiju sta na koncertu nastopili tudi evrovizijska zmagovalka Emmelie de Forest in slovenska pevkica Ana Soklič.

Pod umetniškim vodstvom kreativnega direktorja Blejskega strateškega foruma Žige Pirnata se je koncert s simfoničnimi interpretacijami pesmi prelil v čustven večer, ki je povezal glasbene in kulturne svetove ter udeležencem foruma ponudil priložnost za refleksijo in povezovanje prek umetnosti.

Koncert "Night Owl" / Avtor: Tadej Kreft

Blejski strateški forum za mlade: Restoring Common Ground

V okviru dogajanja na Bledu je letos vidnejšo vlogo zavzel tudi **Blejski strateški forum za mlade**. Devet udeležencev Blejskega strateškega foruma za mlade je sodelovalo na razpravah Blejskega strateškega foruma, na vseh razpravah pa so bili prvi, ki so lahko govorcem postavili vprašanja. Izpostaviti velja pogovor z znamenitim južnoafriškim borcem za človekove pravice Albijem Sachsom o njegovi izjemni življenjski poti ter razpravo z generalnim sekretarjem foruma Petrom Grkom in dolgoletnim moderatorjem foruma Alijem Aslanom o mejah dialoga in pomenu tovrstnih srečanj v čedalje bolj razdeljenem svetu.

Razpravi sta primer nekoliko drugačnega pristopa Blejskega strateškega foruma za mlade, ki v ospredje postavlja poglobljen premislek z manjšim številom gostov in večjo vključenostjo poslušalcev. Na enakem pristopu je temeljil tudi osrednji del foruma za mlade, ki je letos potekal na Pokljuki. Tam se je 42 mladih strokovnjakinj in strokovnjakov iz 30 držav zbralo z namenom, da bi raziskali, kaj stoji za drobitvijo dojemanja družbenih resničnosti in kako jih ponovno zblížati.

Udeleženci Blejskega strateškega foruma za mlade na Pokljuki
Avtor: Foto Kraftart

Pogled v prihodnost: Jubilejna 20. obletnica

Čas po Blejskem strateškem forumu je čas pred Blejskim strateškim forumom – z veseljem smo poslušali oceno ministrice Fajon, da je 19. forum presegel vsa pričakovanja, in hkrati že začenjamo s pripravami na jubilejni **20. Blejski strateški forum, ki bo potekal 1. in 2. septembra 2025**. Okrogla obletnica bo tudi priložnost za premislek o preteklih dosežkih ter možnost za nove izzive in priložnosti. Blejski strateški forum bo še naprej ustvarjal prostor za soočenje z globalnimi vprašanji in iskanje rešitev, ki bodo prispevale k bolj vključujoči, povezani in trajnostni prihodnosti za vse.

SLOVENIJA IN PREDSEDOVANJE VARNOSTNEMU SVETU OZN V SEPTEMBRU 2024

Slovenija je že ob izvolitvi v Varnostni svet OZN za obdobje 2024–2025 (volitve v Generalni skupščini OZN 6. junija 2023) vedela, da bo prvič predsedovala VS OZN v septembru 2024. V okviru priprav na članstvo so v drugi polovici 2023 predstavniki MZEZ in Projektne skupine za varnostni svet (MVS) opravili vrsto pogovorov takratnimi in nedavnimi članicami VS OZN, pa tudi s predstavniki Sekretariata OZN in različnimi mislišči (*Security Council Report, Security Council Procedure, International Crisis Group* itd.). Predsedovanje VS OZN – priprava programa, izbira tematike osrednjega dogodka, organizacija dela – je bilo pomemben del teh pogovorov.

Pred začetkom ruske agresije v Ukrajini je vladal občutek večje predvidljivosti v mednarodnih odnosih, zato so predsedujoče države skušale v svojih dogodkih v ospredje postaviti teme, ki so odražale duh časa, nacionalne interese in tematska prednostna področja: **od terorističnih groženj varnosti zračnega prometa, neširjenja orožja za množično uničevanje, podnebja in varnosti**. Nekatere države so pripravile več konceptnih dokumentov o različnih temah in potem izbrale temo svojega dogodka neposredno pred predsedovanjem in v odvisnosti od takrat aktualnih razmer v svetu. V 2022 (Francija) in 2023 (Albanija) je VS OZN v septembru v t. i. visokem tednu (teden splošne razprave Generalne skupščine) razpravljal o **razmerah v Ukrajini**.

V pogovorih s članicami VS OZN je bilo zelo povedno, da sta bila kot najbolj zahtevna meseca za predsedovanje označena **september** in **december**. Predsedovanje v septembru je sicer tako blagoslov kot prekletstvo. V drugi polovici septembra se težišče mednarodnega dogajanja preseli v **New York**, kjer poteka vsakoletna splošna razprava Generalne skupščine OZN, ki pomeni prisotnost najvišjih predstavnikov praktično vseh držav članic OZN. To je seveda priložnost, da država, ki predseduje VS v septembru, svoj osrednji dogodek dvigne na visoko raven in si zagotovi večjo vidnost. Na drugi strani imamo nepisano pravilo, da **VS OZN v visokem tednu ne zaseda**, če to zaradi aktualnih dogodkov ni nujno potrebno (izjema je osrednji dogodek predsedujoče države). Tako naj bi voditelji in drugi visoki predstavniki svojo pozornost v celoti namenili razpravi v Generalni skupščini in drugim visokim dogodkom v tem tednu.

Kaj pomeni predsedovanje VS OZN? Predsedovanje rotira **mesečno**, po angleškem abecednem redu držav članic. Nekatere izvoljene članice tako predsedujejo le enkrat v dvoletnem mandatu, večina jih sicer to nalogo opravlja dvakrat. Predsedujoči VS skrbi za nemoteno delo VS in predstavlja VS v odnosu do drugih teles OZN ter do držav članic. Predsedujoča država pripravi program dela za tekoči mesec, po njegovi potrditvi pa klicuje tudi dodatna zasedanja, za katera zaprosijo članice VS.

Pri pripravi programa dela vsako predsedstvo VS OZN sledi zastavljeni dinamiki srečanj, ki jih narekujejo poročevalni cikli doslej sprejetih resolucij VS OZN, predvideni izteki mandatov mirovnih operacij OZN in sankcijskih režimov, ki se periodično podaljšujejo. Gre za t. i. **mandatirane razprave**, ki jih VS v tekočem mesecu enostavno mora opraviti. Dejstvo je, da predsedujoča država ne more narekovati agende VS.

Sredi avgusta je slovenski veleposlanik v VS OZN Samuel Žbogar osnutek dnevnega reda predstavil generalnemu sekretarju OZN Guterresu, politični koordinator slovenske misije v VS OZN Klemen Ponikvar pa političnim koordinatorjem članic VS OZN. Predvideni program dela je bil vzet na znanje brez nasprotovanja, nekatere države članice VS OZN pa so napovedale, da bodo v septembru morda zahtevale srečanja glede tem, ki sicer niso predvidene na septembrskem dnevnem redu.

AKTUALNO

Formalno se je slovensko predsedovanje v New Yorku začelo **3. septembra**, na prvi delovni dan v mesecu, ko je veleposlanik Žbogar gostil zajtrk stalnih predstavnikov, namenjen politični predstavitvi programa dela, ki je bil nato dokončno usklajen na sestanku političnih koordinatorjev in potrjen na formalnem sestanku VS OZN. Že kmalu po potrditvi programa dela so države članice zahtevale sklic sestanka VS OZN o **dogajanju na Bližnjem vzhodu** (po najdbi ubitih talcev v Gazi in stopnjevanju nasilja na Zahodnem bregu), **o Sudanu in Ukrajini**.

Slovenija je ob začetku predsedovanja najavila tudi svoje zaveze na področju delovnih metod VS OZN, ki so usmerjene v **transparentnost** in predvidljivost delovanja, v učinkovitost ter v **odprtost in vključevalnost** VS OZN.

V ponedeljek, 9. septembra, je Slovenija redno letno razpravo o mirovnih operacijah OZN organizirala v obliki odprte razprave, ki je bila tako zaradi izbire poročevalcev kot zaradi velikega števila sodelujočih v razpravi (kar 58 nečlanic VS OZN), sprejeta zelo pozitivno. V sredo, 11. septembra, je VS OZN **soglasno sprejel resolucijo o enoletnem podaljšanju sankcijskega režima 1591 za Sudan** (Darfur). VS OZN je 18. septembra opravil razpravo o Afganistanu (delovanju misije UNAMA) s poudarkom na položaju žensk in deklic v državi, 19. septembra pa o izvajanju resolucije 2334, ki obsoja širitev nelegalnih izraelskih naselbin na Zahodnem bregu. Obe razpravi je vodila ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon.

Vsako predsedstvo lahko v nezapolnjene termine programa dela umesti svoje dogodke, ki niso mandatirani, so pa povezani z eno od obstoječih točk na dnevnem redu VS OZN. V septembru je tega manevrskega prostora manj. Slovenija se je zato že zgodaj odločila, da bo pripravila le en osrednji dogodek oz. razpravo na temo po svoji izbiri.

Zaradi vojn v Ukrajini, Gazi, Sudanu, vedno slabših razmer v Jemnu, na Haitiju in drugod, zaradi nezmožnosti sprejemanja odločitev VS OZN, ki bi dejansko posegle v dogajanje na terenu, ter zaradi nespoštovanja odločitev, sprejetih v VS OZN, je Slovenija že zgodaj (marca) začela razmišljati o dogodku, ki bi voditelje držav članic VS OZN pritegnil k **samorefleksiji** in konkretnim predlogom za **povrnitev zaupanja, spoštovanja in večje učinkovitosti** VS OZN. Ker se zavedamo, da gre za vprašanja, ki se tičejo vseh članic OZN, ne le tistih, ki trenutno sedijo v VS, je bila sprejeta odločitev, da se razprava o voditeljstvu za mir, ki jo bo vodil predsednik vlade dr. Robert Golob, organizira v obliki **odprte** razprave.

Ukrajina in nekatere podobno misleče države – v VS in zunaj njega – so v minulih tednih ob različnih priložnostih opozarjale na potrebo, da v času visokega tedna v VS OZN v skladu s prakso preteklih dveh let poteka tudi ločena razprava o razmerah v Ukrajini. Slovenija se ob začetku predsedovanja – zaradi že opisanih razlogov in zaradi dejstva, da bi umestitev razprave o Ukrajini v program dela pred njegovo potrditvijo to onemogočila – ni odločila za načrtovanje tovrstne razprave. Kot skrbna predsedujoča, ki usmerja delo VS OZN in obravnava zaprosila članic VS OZN, je Slovenija dopustila možnost, da tak sestanek skliče. Ker so 12. septembra države Francija, Japonska, Malta, Republika Koreja, ZDA in ZK zaprosile za brifing o Ukrajini v času visokega tedna, je Slovenija kot predsedujoča članice VS OZN obvestila, da bo ugodila zahtevi in brifing uvrstila v program 24. septembra popoldne.

Kot je omenjeno v uvodu, sta po mnenju mnogih najbolj zahtevna meseca predsedovanja september in december. Slovenija bo zahtevnost obeh mesecev lahko preizkusila na lastni koži. September izkušamo letos. Po letošnjih rezultatih volitev nestalnih članic v VS OZN za obdobje 2025–2026 pa je jasno, da bo Slovenija v času sedanjega mandata predsedovala tudi drugič, in sicer v zadnjem mesecu članstva, **decembra 2025**. Izkušnje iz letošnjega septembra bomo s pridom uporabili za priprave in izvedbo še drugega predsedovanja, tako da bomo svoj mandat izvoljene članice VS sklenili vidno, uspešno in ponosno.

KRIZA SPOŠTOVANJA MEDNARODNEGA HUMANITARNEGA PRAVA

Razmišlja: Mateja GRAŠEK

Letošnja 75. obletnica sprejetja ženevskih konvencij in največje število oboroženih spopadov po drugi svetovni vojni ter vloga Slovenije kot nestalne članice v Varnostnem svetu OZN (VS OZN) ponujajo odlično izhodišče za razmišljanje, kako globalno okrepiti spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava (MHP).

V mednarodni skupnosti trenutno poteka več kot 110 oboroženih spopadov, v katerih so civilisti, zlasti otroci in ženske, najštevilnejše in najbolj tragične žrtve. Nekaj desetletno prevlado notranjih oboroženih spopadov v Gazi, Siriji, Iraku, Sudanu, Etiopiji, v Sahelu in drugje s številnimi udeleženi nedržavnimi akterji sta prekinila mednarodna spopada med Armenijo in Azerbajdžanom ter Ukrajino in Rusijo.

ZNAČILNOSTI SODOBNIH OBOROŽENIH SPOPADOV

Množično ubijanje civilistov in uničenje civilne infrastrukture sta stalnici sodobnih urbaniziranih, dolgotrajnih in kompleksnih spopadov. Čeprav je zaščita civilistov v spopadih osrednji steber MHP, statistični podatki tega ne potrjujejo. Ravno nasprotno, tragične številke o 35.000 ubitih civilistih v Ukrajini, od tega 2.000 otrok, in 40.000 civilistih v Gazi, od tega 14.000 otrok, ter popolnoma uničena civilna infrastruktura v Gazi kažejo na resno krizo spoštovanja MHP.

Temelja načela MHP (razlikovanja, sorazmernosti in previdnosti), ki varujejo civiliste in civilne objekte pred napadi, ostajajo mrtva črka na papirju. Prvo načelo strani v spopadih zavezuje, da upoštevajo **razlikovanje** med civilisti in borci, civilnimi objekti in vojaškimi cilji ter da svoje napade usmerjajo zgolj zoper borce in vojaške cilje; drugo načelo prepoveduje napade, za katere se pričakuje, da bodo povzročili **prekomerno** naključno izgubo življenj civilistov oziroma škodo na civilnih objektih; in tretje načelo narekuje upoštevanje **previdnostnih ukrepov**, kot sta odpoved ali prekinitev vojaških operacij, kadar se pričakuje, da bo izguba življenj civilistov oziroma škoda na civilnih objektov nesorazmerna glede na vojaško prednost.

Zaradi **uničene civilne vodne, sanitarne in energetske infrastrukture, uničenih stanovanjskih in drugih civilnih objektov, zdravstvenih in izobraževalnih ustanov** civilisti nimajo prebivališč, čiste pitne vode, hrane, elektrike, zdravstvene oskrbe in izobraževanja. Higijenske razmere so strahovite in gojišče za bolezni, preselitve civilistov pa so neizbežne.

Civilisti nujno potrebujejo **humanitarno pomoč** v obliki vode, hrane, zdravil, zdravstvene oskrbe in psihosocialne pomoči. Humanitarne potrebe zaradi poglobljanja številnih kriz, brutalnosti in dolgotrajnosti sodobnih oboroženih spopadov grozovito naraščajo. Danes namreč skoraj 300 milijonov ljudi potrebuje humanitarno pomoč. Humanitarne organizacije, med drugim Mednarodni odbor Rdečega križa (MORC / ICRC) in Norveški svet za begunce (NRC), opozarjajo, da humanitarno pomoč otežujejo (tudi namerne) birokratske ovire, neuspela pogajanja z nedržavnimi akterji, napadi na humanitarne delavce in konvoje, kibernetični napadi na humanitarne organizacije in dezinformacije, s katerimi se namerno spodkopava kredibilnost humanitarnih organizacij.

Humanitarna načela in pravila MHP o nujnosti **hitre, celovite, neovirane, nepristranske, neodvisne humanitarne pomoči**, številne resolucije VS OZN in humanitarni premori se na terenu ne uresničujejo. Popolna dehumanizacija humanitarnega prostora, podhranjenost, celo stradanje nedolžnih otrok v Gazi, Sudanu, Jemnu in drugih oboroženih spopadih, se nadaljujejo. Univerzalni človekovi pravici do vode in hrane sta poteptani.

Tarča namernih napadov in uničenja so tudi **kulturne dobrine** (knjižnice, kulturni spomeniki, arhivi) in kulturna dediščina, ki so civilni objekti in podstat identitete vsakega naroda.

Zaskrbljujoče so tudi vojaške operacije, ki potekajo v bližini jedrskih objektov (Zaporožje, Kursk). Ti imajo po MHP posebno zaščito in se jih ne sme napadati.

RAZMIŠLJAMO

Načrtovalci tovrstnih vojaških operacij, ki poleg klasičnih orožij dopuščajo tudi nova orožja (brezpilotne letalnike), bi se morali zavedati katastrofalnih posledic poškodovanja teh objektov za tam živeče civiliste in okolje ter uničujočih čezmejnih vplivov. Globalna jedrska varnost je posledično ogrožena.

Katastrofalni pa niso zgolj neposredni (takojšnji) učinki sodobnih oboroženih spopadov na civiliste, temveč tudi **posredni (dolgoročni) učinki** (ang. *reverberating effects*). Ti se odražajo v porastu bolezni (kolere, otroške paralize, meningitisa), zlasti med otroki, povečanju števila invalidnih oseb zaradi nepravočasne zdravstvene oskrbe ter zaradi tragičnih nesreč z neeksplozivnimi sredstvi in ostanki vojne. Dolgotrajno nasilje v spopadih, kamor sodi tudi spolno nasilje, grozote, ki so jim (bili) priča, povzročajo posameznikom močne travme in duševne bolezni s hudimi posledicami, kar še posebej prizadene otroke in ženske. Vojne travme, ki jih preživi ena ali več generacij, se prenašajo v naslednje generacije. Zaradi uničenih izobraževalnih ustanov generacije otrok ostajajo brez izobrazbe. Degradirano okolje, onesnažena podtalnica in namerno zastrupljeni vodni viri povečujejo prehransko negotovost in civilistom otežujejo vrnitev na njihove domove.

Klasičnim orožjem se v sodobnih spopadih pridružujejo **nove tehnologije**, med katere sodijo kibernetске operacije in avtonomna orožja z umetno inteligenco, ki odpirajo vprašanja o razlagi MHP in njegovi smiselni uporabi v kibernetškem prostoru. Nacionalne strategije držav – tudi slovenske, ki je trenutno v pripravi – so odlično izhodišče za poenotenje stališč o uporabi mednarodnega prava, vključno z MHP, v kibernetškem prostoru. Ker se spopadi selijo v gosto naseljena območja (ang. *urban warfare*), je dobrodošla politična deklaracija, ki opozarja na katastrofalne humanitarne posledice uporabe eksplozivnih sredstev za civiliste na teh območjih. Omenjeno deklaracijo je podprlo več kot 80 držav, vključno s Slovenijo.

KREPITEV SPOŠTOVANJA MHP

Kljub številnim kršitvam MHP obstoječega normativnega okvira ni treba spreminjati, temveč bi morale strani v spopadih (države in nedežavni akterji) pravo na terenu dosledneje izvajati. Tega se morajo zavedati tudi države, nedežavni akterji in organizacije, ki morajo, preden podprejo eno od strani v spopadu z orožjem, finančnimi sredstvi in kibernetškimi operacijami, preveriti njeno spoštovanje MHP.

Ukrepi, s katerimi države lahko prispevajo h kulturi spoštovanja MHP, so:

1. Univerzalnost pravnih in političnih instrumentov MHP, ki neprecenljivo prispevajo k odgovornemu ravnanju držav in zmanjševanju trpljenja oseb, ki so jih prizadeli oboroženi spopadi. Države bi zato morale, tako kot Slovenija, postati pogodbenice čim večjega števila tovrstnih instrumentov. A ne zgolj to, Slovenija spodbuja tudi druge države na Balkanu, da podprejo te pogodbe in politično deklaracijo EWIPA (*Explosive Weapons in Populated Areas*).

2. Prenos mednarodnih obveznosti in političnih zavez iz instrumentov MHP, zlasti v vojaške doktrine, priročnike, strategije in izobraževanja, tudi njihova posodobitev. Pri tem je zelo koristna izmenjava strokovnih stališč in dobrih praks (ang. *lessons learned*) med deležniki MHP na mednarodnih dogodkih.

3. Krepitev vloge nacionalnih odborov za MHP in njihovega sodelovanja. Danes v mednarodni skupnosti deluje 119 nacionalnih odborov za MHP, tudi slovenski – Stalna koordinacijska skupina za MHP (SKS za MHP). Naraščanje njihovega števila kaže na to, da se države vedno bolj zavedajo, da imajo ti odbori ključno vlogo pri izvajanju MHP na nacionalni ravni, ki je ključna za uresničevanje mednarodne obveznosti o spoštovanju in zagotavljanju spoštovanja MHP. Večina nacionalnih odborov za MHP vključuje predstavnike različnih vladnih institucij (ministrstva za zunanje zadeve, obrambo, pravosodje in izobraževanje), akademskih krogov in nacionalno društvo Rdečega križa. Univerzalni in regionalni sestanki teh odborov, ki se jih Slovenija redno udeležuje, omogočajo primerjavo njihovega delovanja in izzivov ter izmenjavo nacionalnih ukrepov za izvajanje obveznosti in zavez MHP.

RAZMIŠLJAMO

SKS za MHP je bilateralna posvetovanja z nemškimi odborom za MHP (v letu 2018 in 2021) v času predsedovanja Svetu EU razširila v regionalno posvetovanje z avstrijskim, nizozemskim, francoskim in portugalskim ministrstvom za zunanje zadeve. Primer dobre prakse pri tem predstavljajo pomoč in nasveti držav, vključno s SKS za MHP, ki so odbor že ustanovile, drugim državam (npr. Črni gori), ki tega še niso storile.

4. Prostovoljna poročila držav o izvajanju MHP na nacionalni ravni so novo inovativno orodje za izboljšanje izvajanja MHP. Državam omogočajo razprave o primerjavi normativnega okvira (zakonov, pravilnikov, priročnikov in smernic) za izvajanje MHP, izmenjavo dobrih praks in ugotavljanje morebitnih pravnih vrzeli v nacionalnih ukrepih.

5. Organiziranje mednarodnih dogodkov z vključitvijo strokovnih razprav med pravnimi svetovalci oboroženih sil ter tožilci, sodniki, odvetniki in predstavniki pravosodnih ministrstev o aktualnih temah MHP je glede na izredno hiter razvoj MHP (nova orožja in metode vojskovanja) nujno.

6. Krepitev boja proti nekaznovanosti je nujen preventivni mehanizem. Zaradi številnih hudih kršitev MHP v današnjih oboroženih spopadih je v zadnjih letih prišlo do razvoja koncepta univerzalne jurisdikcije pred nacionalnimi sodišči držav EU. Kot posledica spopada med Ukrajino in Rusijo se je okrepila tudi vloga regionalnih mehanizmov, vključno z Eurojustom in nekaterimi državami, pri preiskovanju vojnih hudodelstev na območju Ukrajine, prav tako pa potekajo tudi razprave o ustanovitvi tribunala za kaznovanje zločina agresije zoper Ukrajino v okviru Sveta Evrope, v katerih Slovenija aktivno sodeluje.

Učinkovit boj proti nekaznovanosti brez mednarodnega sodelovanja med državami **ni mogoč**. Na tem temelji tudi Ljubljansko-haaška konvencija, ki državam s številnimi mehanizmi omogoča učinkovito medsebojno pravno sodelovanje pri preiskovanju in pregonu mednarodnih kaznivih dejanj.

Razvoj dogodkov v Gazi, s katerimi so povezani začasni ukrepi Meddržavnega sodišča v Haagu in njegovo svetovalno mnenje, so pomenljivi. **Brez spoštovanja** takšnih ukrepov in sodb mednarodnih sodišč in tribunalov **se bodo tovrstna grozodejstva nadaljevala** tudi v prihodnosti.

SODELOVANJE Z MEDNARODNIM ODBOROM RDEČEGA KRIŽA IN 34. KONFERENCA RDEČEGA KRIŽA IN RDEČEGA POLMESECA

Letošnja 34. konferenca Rdečega križa in Rdečega polmeseca, ki bo od 28. do 31. oktobra 2024 potekala v Ženevi, ima pomenljiv naslov »**Spopadanje z negotovostmi in krepitev humanosti**.« Nepredvidljivost svetovnih dogodkov in naraščajoče humanitarne krize, ki jih povzročajo oboroženi spopadi in naravne katastrofe, narekujejo okrepljene humanitarne aktivnosti. Konferenca je odličen forum za dialog in razprave med gibanjem Rdečega križa in Rdečega polmeseca ter državami pogodbenicami ženevskih konvencij o krepitvi ukrepov, ki so nujni za odzivanje na nove, sedanje in prihodnje krize. Na konferenci je predviden sprejem **petih** resolucij. Dva osnutka resolucij sta usmerjena v krepitev zaščite civilistov med spopadi, preostali osnutki pa se osredotočajo na upravljanje naravnih nesreč, ki so posledica podnebnih sprememb in degradacije okolja. Slovenija bo skupaj z **organizacijo Rešite otroke** (ang. *Save the Children*), MORK, Belgijo, Malto, Norveško in Marokom nastopila na stranskem dogodku, ki bo osvetlil izzive v zvezi z zaščito otrok v spopadih.

Pri tem velja omeniti tudi nadaljnje sodelovanje Slovenije z MORK. Memorandum o sodelovanju, ki ga je Slovenija sklenila z MORK, namreč pogloblja dosedanje odlično sodelovanje na mednarodnih dogodkih, ki jih organizira Slovenija, na področju **zaščite vodne infrastrukture** v oboroženih spopadih ter krepí **sodelovanje** na novih področjih, na primer pri uporabi mednarodnega prava, vključno z MHP, **v kibernetnem prostoru**.

RAZMIŠLJAMO

SLOVENIJA KOT NESTALNA ČLANICA VS OZN IN POMEN SPOŠTOVANJA MHP

Slovenija tudi kot nestalna članica VS OZN (2024–2025) dosledno poudarja pomen spoštovanja mednarodnega prava, vključno z MHP. Posebno pozornost namenja **zaščiti civilistov, zlasti otrok in žensk v oboroženih spopadih**, vzpostavljanju odgovornosti za kršitve MHP ter zaščiti vodne infrastrukture in vodnih virov.

Zaščita civilistov je zaradi številnih humanitarnih kriz, ki jih povzročajo kompleksni in ponavljajoči se oboroženi spopadi, pogosto na agendi VS OZN. Spoštovanje MHP namreč tlakuje pot miru, tako da omejuje krutosti v spopadih, blaži sovraštvo med stranmi v spopadih ter gradi zaupanje med njimi, kar je ključno za prenehanje nasilja.

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve je januarja lani v Ljubljani organiziralo mednarodni dogodek z naslovom **“Pravni izzivi 21. stoletja: humanitarne krize, zaščita kritične infrastrukture in okolja med oboroženimi spopadi in v povezavi z ukrepi za izgradnjo miru.”** Na dogodku so bili obravnavani izzivi glede zaščite civilne kritične infrastrukture, okolja in humanitarne pomoči, ki so ključnega pomena za zaščito civilistov v spopadih. Lanskoletni dogodek je ministrstvo nadgradilo z mednarodno konferenco z naslovom **“Krepitev zaščite civilnega prebivalstva: izzivi sodobnih oboroženih spopadov,”** ki je potekala 11. in 12. junija letos v Ljubljani.

Dogodek je poudaril **pomen spoštovanja ženevskih konvencij in Haaške konvencije o varstvu kulturnih dobrin v sodobnih spopadih, zaščito civilistov in kulturne dediščine v obleganih mestih, kibernetike napade na civilno kritično infrastrukturo, zaščito civilistov pred napačnimi informacijami in dezinformacijami ter zagotavljanje odgovornosti za kršitve MHP.** Številni udeleženci dogodka so Sektor za mednarodno pravo MZEZ pohvalili za odlično organizacijo, izbor aktualnih tem ter odlične glavne ugotovitve in poudarke dogodka.

BILO JE ...

SLOVENSKI DIPLOMAT JOŽEF SCHWEGEL (1836–1914)

Diplomat, gospodarstvenik in politik Jožef Schwegel (tudi Švegel ali Žvegel) se je rodil leta 1836 v Zgornjih Gorjah. Po gimnaziji v Ljubljani se je vpisal na dunajsko orientalsko akademijo, jo 1859 končal in se zaposlil v diplomatski službi avstrijskega cesarstva.

Najprej je služboval v Egiptu, kjer je leta 1869 postal konzul v Aleksandriji, istega leta pa je pripravil tudi uspešen obisk cesarja Franca Jožefa v Egiptu ob odprtju Sueškega prekopa (17. novembra 1869). Zaradi teh zaslug je leta 1870 postal vitez in 1875 še baron. Bil je dosmrtni član gosposke zbornice.

Od 1873 je bil glavni sodelavec zunanjega ministra Gyule Andrásyja. V zunanjem ministrstvu je bil zadolžen za gospodarska vprašanja, pripravil je več trgovskih pogodb Avstro-Ogrske s tujimi državami. Zagovarjal je dobre trgovinske odnose z balkanskimi državami in Rusijo – tja je leta 1874 potoval v delegaciji skupaj s cesarjem.

Kot dober poznavalec Orienta je 1873 vodil orientalski oddelek na svetovni razstavi na Dunaju, na podlagi katerega je ustanovil orientalski muzej, leta 1908 pa mu je dodal še izvozno akademijo. Na berlinskem kongresu (1878) je imel pomembno vlogo, ukvarjal se je z vprašanji Orienta in Balkana.

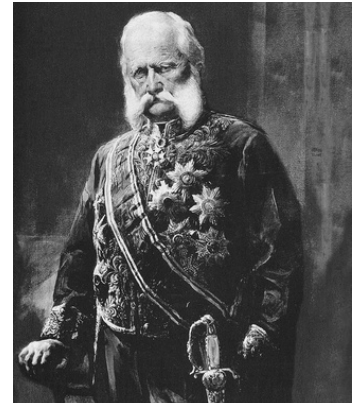
Po Andrásyjevem odstopu leta 1879 je zapustil diplomatsko službo in vodil več finančnih institucij na Dunaju in v Budimpešti.

Schwegel je bil v letih med 1879 in 1905 poslanec kranjskih veleposestnikov v državnem zboru in je vodil vplivni klub nemških veleposestnikov. Leta 1883 je bil izvoljen v kranjski deželni zbor, kjer je v letih 1884–1912 vodil veleposestnike. Leta 1898 je v kranjskem deželnem zboru s svojimi narodnimi somišljeniki utemeljeval potrebo po slovenski univerzi.

Svojo veliko navezanost na ožjo domovino je dokazal tudi s pomočjo pri popotresni obnovi Ljubljane, z zavzemanjem za gospodarske projekte na Kranjskem (z njegovim posredovanjem so zgradili dolenjsko, kamniško in tržiško železniško progo) in z velikim oporočnim volilom v znesku milijon zlatih kron za kulturne namene dežele Kranjske. Njegova oporoka zaradi prve svetovne vojne ni bila uresničena.

Že kot gojenec Alojzijeвиšča v Ljubljani se je poskušal tudi kot pesnik in pisatelj ter sodeloval s Franom Levstikom, Franom Erjavcem in Josipom Stritarjem. Objavljal je tudi pod psevdonimom Josip Radonjevič. Svoja dela je objavljala v Slovenski daničici in Slaviji, pozneje pa tudi v Slovenski čbeli, Novicah, Zori, Jugoslovenki in drugje.

Uspešno diplomatsko kariero je imel tudi Schweglov nečak Ivan, ki je bil v času habsburške monarhije konzul v Winnipegu, Denverju in St. Louisu, izvedenec na pariški mirovni konferenci 1919 in kraljevi jugoslovanski poslanik v Buenos Airesu.

Vir: Naslovnica knjige Franc Rozman: Baron Josef Schwegel, Spomini in pisma, Studia Diplomatica Slovenica, CEP, Ljubljana, 2007

DKP – TOKRAT IZBRANO

DNEVI SLOVENSKEGA FILMA V BEOGRADU

Maja so v Beogradu in drugih mestih po Srbiji potekali že 10. dnevi slovenskega filma. Ljubezen do filma je pred desetimi leti porodila idejo o izvedbi revije slovenskih filmov v Srbiji. Priznani režiser Dragomir Zupanc, ki živi in ustvarja v Beogradu, je takrat svojo zamisel predstavil kolegom v Društvu Slovencev Sava, v Nacionalnem svetu Slovencev v Beogradu in na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu.

Ob veliki kreativnosti in entuziazmu vseh akterjev je hitro nastala okvirna zasnova prve izvedbe festivala Dnevi slovenskega filma (DSF), kompleksnega dogodka, ki danes presega vsa prvotna pričakovanja in predstavlja enega osrednjih promocijskih dogodkov Slovenije v Srbiji. Od začetka domuje v kulturni Jugoslovanski kinoteki v središču Beograda.

Pri pripravah na letošnje jubilejne DSF so soorganizatorji pokazali dodatno mero zagnanosti. Posebej veseli smo, da so se letošnjega slovesnega odprtja udeležili ministrica za kulturo Asta Vrečko, direktor Festivala slovenskega filma Bojan Labovič, direktorica Slovenskega filmskega centra Nataša Bučar in številni drugi gosti iz sveta filma in javnega življenja.

Odprtje 10. dnevov slovenskega filma
Avtor: Veleposlaništvo Beograd

Veleposlanik Damjan Bergant in ministrica za kulturo Asta Vrečko
Avtor: Veleposlaništvo Beograd

Letos je bila organizirana še posebna okrogla miza s študenti Akademije za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) iz Ljubljane in Fakultete dramskih umetnosti iz Beograda, na kateri so profesorji in študenti izmenjali izkušnje s področja izobraževanja in spodbujali sodelovanje med novimi filmskimi generacijami. Tradicionalno na DSF vsa leta potekajo tudi projekcije filmov študentov AGRFT.

V program tokratne revije je bila vključena tudi odlična fotografska razstava Irene Herak, fotografkinje in trenutne svetovalke za kulturo in medije na slovenskem veleposlaništvu v Beogradu, ki je pred tem kot prostovoljka sodelovala pri DSF in skozi objektiv zabeležila številne zanimive trenutke in portrete.

Na povabilo Bojana Laboviča bo fotografska razstava oktobra na ogled tudi na Festivalu slovenskega filma v Portorožu, kjer bo hkrati potekala tudi predstavitev revije DSF v Beogradu.

Odprtje razstave Irene Herak / Avtor: Veleposlaništvo Beograd

Ob DSF se pišejo tudi druge lepe zgodbe, kot na primer simbolična predaja koluta filmskega traku ob vrnitvi 13 slovenskih celovečernih filmov, ki jih je hranila Jugoslovanska kinoteka, v Slovenijo. Jugoslovanska kinoteka pa je s priznanjem zlati pečat za izjemen prispevek h kinematografiji nagradila režiserja Karpa Godino, enega najbolj impresivnih avtorjev slovenske in jugoslovanske kinematografije.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Beogradu je izjemno hvaležno za vso podporo, ki je bila pri dosedanjih izvedbah DSF izkazana v Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije, Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije in Slovenskem filmskem centru, saj brez njihove pomoči uspehi na terenu ne bi mogli biti takšni, kot jih žanjemo danes. DSF skozi leta podpirata tudi Jugoslovanska kinoteka in Filmski center Srbije. Tu pa je še neprecenljiva pomoč številnih prostovoljcev, ki Dneve slovenskega filma v Srbiji skupaj z nami vidijo kot velik srčni projekt, za katerega živijo.

Skozi leta se je na festivalu predstavilo ogromno režiserjev, igralcev, tonskih mojstrov, direktorjev fotografije, scenografov, pa tudi filmskih kritikov in drugih gostov iz sveta filma. Poleg projekcij dolgometražnih in kratkometražnih igranih in dokumentarnih filmov so vsakoletna stalnica revije namreč postale tudi okrogle mize z gosti iz Slovenije in Srbije ter razstave slovenskih umetnikov, katerih rdeča nit je film. V desetih letih so si obiskovalci tako lahko med drugim ogledali dela scenografa Duška Milavca, Laibach – 40 let večnosti, razstavo o Ivanu Marinčku in razstavo fotografij Karpa Godine.

ZADNJA STRAN

MALO NAZAJ IN MALO NAPREJ

USPEŠNO OPRAVLJENO

- 16. julij: izid sedme številke Diplomatskega zvezka
- 1. september: začetek predsedovanja Slovenije Varnostnemu svetu OZN
- 2.–3. september: 19. blejski strateški forum pod naslovom Svet vzporednih realnosti
- 9. september: začetek 57. rednega zasedanja Sveta OZN za človekove pravice
- 10. september: začetek 79. zasedanja Generalne skupščine OZN

PRIPRAVLJAMO SE NA

- 22. in 23. september: vrh o prihodnosti v OZN
- 24. september: začetek splošne razprave v Generalni skupščini OZN
- 15. oktober: konferenca Usposabljanje za umetno inteligenco in sodobne tehnologije
- 15.–22. oktober: 12. slovenski razvojni dnevi pod naslovom Za svet brez lakote
- 23.–25. oktober: 10. zasedanje pogodbenic Vodne konvencije v Ljubljani in prevzem triletnega predsedovanja konvenciji
- 4.–6. november: konzularni posvet

MISEL ZA KONEC

Sovraštvo je povzročilo veliko težav na svetu, nikoli pa ni nobene rešilo.

Maya Angelou

Diplomatski zvezek je informativno glasilo o diplomaciji, mednarodnih odnosih in globalnih dogajanjih. Izdan je le v elektronski obliki. Izhaja šestkrat letno (na 2 meseca).

Vsebina ni nujno odraz uradnih stališč Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.

UREDNIKA: veleposlanica Sabina Stadler Repnik; NAMESTNICA UREDNICE: Marjana Prvinšek Bokal
AVTOR STALNE RUBRIKE "Bilo je...": v. Jožef Ciraj
TAJNICA UREDNIŠTVA: Klementina Goličnik
LEKTORIRANJE: Nanika Holz

NASLOV UREDNIŠTVA: MZEZ, Služba za strateško načrtovanje in analize
Grad Jable, Grajska 1, Loka pri Mengšu, 1234 Mengeš
Tel. 01 478 67 20, e-naslov: zan.mzez@gov.si
Izdaja: september 2024, ISSN 33023-9036

